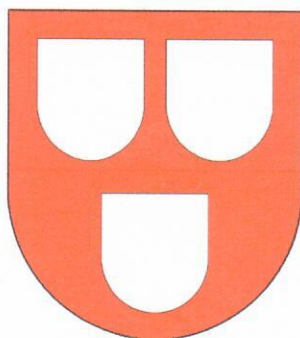

Stanislav Kasík
Heraldická kancelář
„Dauphin“
Roudnice nad Labem
2015

ČTVEŘÍN

Poznámky k návrhům obecního znaku a vlajky

Znak cechu malířů štítů

O TVORBĚ OBECNÍCH ZNAKŮ

Z poznání historického vývoje městských a obecních znaků lze ze skladby užitých znakových figur a dalších souvislostí odvodit pohnutky, stanovit příčiny a inspirace jejich volby. Můžeme je rozdělit do několika skupin. Vyjmenujeme jen některé.

Mnoho obecních znaků je odvozeno od znaků vrchností. Ať od znaku krále u měst královských, či od znaku šlechtického majitele, biskupa nebo církevní instituce u měst poddanských. Při jejich tvorbě bylo snahou navrhovatelů odlišit nějakým způsobem znak obce od znaku vlastníka. Stávalo se tak různými způsoby, jakými bylo přijetí pouhé části znaku, zmenšení znakových figur, změna tinktur znakového pole či znamení, nebo doplnění další figurou nebo znamením atp.

Jinou skupinu tvoří znaky odvozené od přírodních podmínek. Například použitím figury kopce je charakterizováno prostředí, ve kterém obec leží. Vlnité břevno má obvykle souvislost s existencí vodního toku. Stejným způsobem vypovídá vyobrazení skály. Stromy mohou symbolizovat okolní lesy. Některá znamení ukazovala na převažující zaměstnání obyvatel. Proto se objevují ve znacích motivy zemědělské, vinařské, chmelařské, rybářské, hornické atd. Ve znacích se připomínaly i různé události.

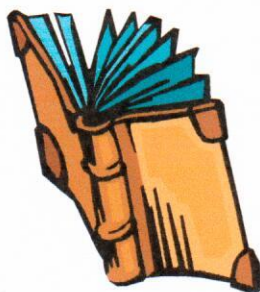
Jednu z nejcennějších skupin jsou znaky ukazující užitými symboly na jméno obce. Tak jak je

například jabloň ve znaku Jablonce nad Nisou, rak ve znaku Rakovníka, sova ve znaku Sovínek, či měsíc - luna ve znaku Loun. Takovým znakům se říká „znaky mluvící“.

Současné tendence ve tvorbě obecních znaků se přidržují již osvědčených metod a postupů. Přesto jsou některé figury pro obce bez statutu města nepoužitelné. Například hradby, jejichž fyzická existence byla vysoce ceněnou výsadou a pýchou každého města a zároveň jejich nejpřípadnějším symbolem.

Podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky preferuje u obcí znaky jednodušší, které více odpovídají původním praktickým funkcím znaků a také významu uživatele. Podoba navrženého znaku musí bezpodmínečně být v souladu s pravidly, zásadami a uzancemi heraldiky. Nemá kolidovat se znaky již v České republice užívanými. Má být jednoznačným a nezaměnitelným symbolem konkrétní obce.

V heraldice platí, že znak je posuzován nikoliv z pohledu pozorovatele, ale z pohledu nositele. Proto je v popisu používáno stranového určení „vlevo“ a „vpravo“ ve zdánlivém rozporu s pozorovaným vyobrazením, kde jsou například figury v polohách právě opačných.

Z HISTORIE OBCE

Následující řádky nemají ambici být vyčerpávajícím pojednáním o historii obce. Budou zmíněny především ty skutečnosti, které mohou být pro výběr heraldických figur do znaku obce inspirující.

Obec Čtveřín tvoří dvě místní části – Čtveřín a Doubí. Z pohledu písemných historických pramenů je „starší“ ves Doubí, která se nepřímo připomíná v přídomku Diviše z Doubí („Diuissius de Dubie“). Ten se uvádí v zápise Knih provolacích ze 4. 1. 1388. Po smrti Bartoše z Lovčic byla v Hradci (Králové) vyhlášena proklamace na dvacet pět kop grošů ročního platu, která spadl na krále jako odúmrt'. Diviš z Doubí podal odpor proti Markétě z Lovčic, která se o odúmrt' přihlásila. Neuspěl, protože Markéta z Lovčic doložila svůj nárok zápisem v deskách zemských a zemský soud rozhodl v roce 1391 v její prospěch (Archiv český. Díl XXXI. Praha 1921, s. 12).

Čtveřín se připomíná v zápise Knih konfirmačních z 1. 4. 1394. Tyto knihy byly vedeny u pražského arcibiskupství a zaznamenávaly potvrzení (konfirmaci) obsazení jednotlivých far na základě uplatnění podacího práva držných vrchnostmi. Výsledkem bylo jmenování a následné potvrzení faráře k příslušnému kostelu v konkrétním místě. Zde se jednalo o jmenování nového faráře ke kostelu sv. Jakuba Většího v Přepeřích. Patronátní právo k přepeřskému farnímu kostelu uplatňovalo několik jeho vlastníků – vedle krále Václava IV., jako držitele konfiskovaného hradu Hrubý Rohozec, také Kateřina, vdova po Markvartovi z Vartenberka (tomu byl Hrubý Rohozec konfiskován), Bohuněk z Arnoštic, jako poručník sirotků po Janovi z Přepeř, Sobeček ze Čtveřína, Jan Czyk, Jan Hlaváč z Přepeř, Petr a Zikmund ze Slivna a Mikuláš Kokotek z Pěňčina a z Chocnějovic (Libri confirmationum, V. Pragae 1865, s. 185). V přídomku Sobečka ze Čtveřína („Sobeczconem de Tzwerzin“) se ves připomíná nepřímo.

Ve Čtveříně existovalo na konci 14. století více dvorů. Jeden z nich měl v roce 1394 Jan Sobec a na jiném seděl pravděpodobně jeho syn, zmíněný Bohuslav zv. Sobeček (deminutivum od Sobec). Poznání posloupnosti v držení dvorů je velice nesnadné, ne-li nemožné. Z pramenů lze získat pouze jednotlivé zprávy. V roce 1437 a 1454 byly u dvorského soudu vedeny spory o dva čtveřínské dvory, které se jako odúmrtí staly předmětem vyhlášených proklamací. První z nich byl po Janovi Kojatovi a jeho manželce Kateřině. Dvůr pak patřil Kašparovi Maceradovi ze Čtveřína, od roku 1439 Janovi z Míkovic a od r. 1443 Říhovi ze Čtveřína. Druhý dvůr, původně „Sobcovský“, získal v roce 1454 Příbek z Medonos (Sedláček, August: Hrad, zámky a tvrze Království českého. Díl X. Boleslavsko. Praha 1895, s. 269).

Publikací o hradech zámcích a tvrzích v severních Čechách z roku 1984 je v kapitole o tvrzích ve Čtveříně napsáno nepřesné sdělení, že v roce 1398 jednu část vsi s dvorem drželi rytíři Čúchové ze Zásady a druhou s tvrzí vladykové ze Čtveřína (Anděl, Rudolf a kol.: Hrad, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. III. Severní Čechy. Praha 1984, s. 84). Také je zde sdělováno, že v roce 1394 je připomínána čtveřínská tvrz, ačkoliv ve výše citovaném zápisu v Libri confirmationum z 1. 4. 1394 žádná taková zmínka není. Stejně tak není možné doložit existenci Čúchů ze Zásady, jako držitelů dvora ve Čtveříně v roce 1398. Navíc je zřejmé, že v uvedeném roce je zmiňován Bohuslav rytíř ze Čtveřína („Bohuslaus, armiger de Cztwerzin“), jako arbitr v nějaké donaci (Libri erectionum, XII., 193 – nevydáno; Profous, Antonín: Místní jména v Čechách. Díl I. Praha 1947, s. 358, dále jen Profous). Je možné usuzovat, že jde o Bohuslava ze Čtveřína, zvaném „Sobeček“, kterého ale nelze ztotožnit s žádným z příslušníků rodu Čúchů ze Zásady (viz Ottův slovník naučný, díl VI., Praha 1893, s. 812 – Čouch ze Zásady).

První nám známá přímá zmínka o vsi Čtveříně a o čtveřínské tvrzí je uvedena v zápise Desek zemských z 14. července 1456. Vklad učinil Mikuláš, syn zemřelého Mikuláše z Valdštejna, který prodal svůj dědičný majetek ve Čtveříně, opuštěnou tvrz, poplužní dvůr s poplužím, ves celou, hospodářské dvory osazené i pusté, s lány, loukami, lesy, křovinami, rybníky, horami, údolími a všemi svobodami atd., plným panstvím, které jeho zemřelý otec držel a měl...dává Janovi, Hynkovi a Mikulášovi a Šťastnému z Valdštejna a ze Skal, synovi zemřelého Hynka, a jejich dědicům za 200 kop grošů (Reliquiae tabularum terrae regni Bohemiae Anno MDXLI igne consumptarum. Tomus II. Pragae 1872, s. 277). Z tohoto zápisu plyne, že zemřelý Mikuláš z Valdštejna musel koupit od jednotlivých vlastníků všechny čtveřínské dvory a příslušnými lány a vše zcelil do jednoho statku. Zřejmě se tak stalo krátce po roce 1454, ve kterém Příbek z Medonos získal část Čtveřína. Mikuláš, který prodával Čtveřín svým bratrancům, byl synem Mikuláše z Valdštejna (+ před 14. 7. 1456) a Kateřiny z Vartenberka. Zřejmě byl synem jediným a svobodným, protože nevíme nic o jeho manželce, stejně jako o možných potomcích.

Jakkoliv by se mohlo zdát, že celistvost statku Čtveřín bude do budoucna již zachována, prameny dokládají, že tomu tak nebylo. Větší podstatná část vsi trvale patřila k panství hradu Skály (Vranov, Malá Skála). Jiná pak k hradu Frýdštejnu. Když v roce 1540 byl bratry Chvalovskými z Ledec prodáván hrad Frýdštejn Janovi z Vartenberka a na Zvířeticích, nejvyššímu purkrabímu Království českého, byla v zápisu do desek zemských zmíněna i část vsi Čtveřína („...ve Štveříně...co tu měli“), jako příslušenství frýdštejnského panství. Hrad Skály společně s větší částí Čtveřína byl držen pány z Valdštejna skalské linie. V roce 1538 se Vilém a Karel, synové Jindřicha Skalského z Valdštejna a Kateřiny ze Šumberka (Schönburg – hrad v Sasku), rozdělili o dědictví po otci. Vilém získal Rychemburk a Karel Skály. Když se Karel oženil s Eliškou z Postupic, tak od Jana staršího Trčky z Lípy koupil rozsáhlé panství Polná, Příbyslav a Ronov a prodal Skály Janovi z Vartenberka a na Zvířeticích, který už před tím koupil Frýdštejn. Rozsah panství Skály lze vyčíst ze zápisu v deskách zemských. Mezi celou řadou

příslušných vsí je zmíněn i Čtveřín. Jan z Vartenberka přikoupil ještě Hrubý Rohozec a měl také Dub (Český Dub). Spojením Frýdštejna, Skal, Rohozce a Dubu vytvořil velice rozsáhlé panství. Po Janovi z Vartenberka dědil jeho syn Adam.

Adam z Vartenberka se aktivně účastnil protihabsburského povstání části české šlechty, které ukončila porážka protestantských vojsk v bitvě u saského Mühlbergu v roce 1547. Adamovi z Vartenberka byly jeho statky konfiskovány. Česká královská komora spravovala rohozecké panství v letech 1547 – 1553 a v letech 1553 – 1554 byl zástavním držitelem panství Šebestián ze Schönaichu. Adam z Vartenberka v roce 1554 vyplatil od České královské komory svá bývalá panství Rohozec a Malou Skálu. Svijany se díky sňatku dostaly do vlastnictví Šlikům. V roce 1615 koupil Albrecht Jan Smiřický ze Smiřic od Oty Jindřicha z Vartenberka Malou Skálu a Přepeře a od Ondřeje hraběte Šlika Svijany. Hrubý Rohozec byl v držení Jana Jiřího z Vartenberka (Sedláček, August: Hrady, zámky a tvrze Království českého. Díl X., Mladoboleslavsko. Praha 1895, s. 197 – 207 - Hrubý Rohozec, s. 325 – 332, Vranov, Malá Skála).

Podstatné změny v držení statků přinesla doba konfiskací po bitvě na Bílé Hoře v roce 1620, kterou, díky porážce českých stavovských vojsk, bylo definitivně ukončeno odbojné povstání českých stavů. Následující potrestání účastníků povstání spočívalo především v konfiskacích. V severních Čechách byl odebrán majetek nejen Smiřickým a Vartenberkům, ale i dalším rodům (např. Svijany popravenému Jáchymovi Ondřejovi Šlikovi). Vše v roce 1627 získal do dědičného držení Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna, vévoda z Frýdlantu. Po zavraždění Albrechta z Valdštejna dne 25. 2. 1634 v Chebu byl jeho majetek konfiskován a Frýdlantské vévodství se rozpadlo.

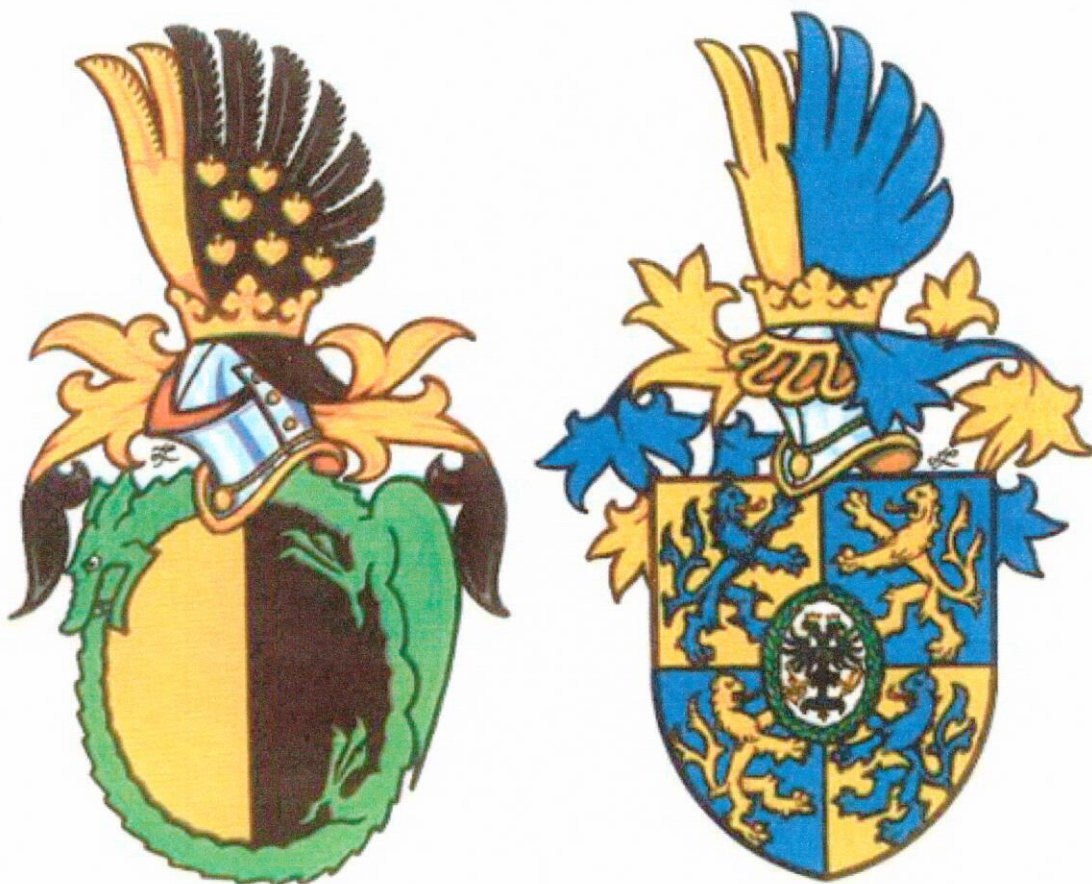
Panství Dub se Čtveřínem bylo v roce 1635 darováno císařem Ferdinandem II. císařskému generálovi Janovi Ludvíkovi hraběti z Isolano na Zásadce a Kocňovicích (+ 1641). Ze dvou dědiček, sester Anně Marii Alžbětě (+ 1648) a Regině, zůstala nakonec ta druhá. Regina nakonec vstoupila do kláštera řádu sv. Augustina při kostele sv. Jakuba ve Vídni. Zde se stala abatýší a darovala svému klášteru v roce 1653 panství Dub. Klášter byl v roce 1782 zrušen a dubské panství bylo zpravováno Náboženským fondem arcivévodství Dolního Rakouska. Od tohoto fondu koupil českodubské panství s Frýdštejnem v roce 1838 Camille kníže z Rohan-Guéméné-Rochefort a Montauban, vévoda Montbazon a Bouillon, pán na Sychrově (1801 – 1892).

Doubí bylo součástí panství Svijany a to spojeno s panstvím Mnichovo Hradiště, získaným Albrechtem z Valdštejna z konfiskace po Václavovi Budovcovi z Budova (popraven 21. 6. 1621 v Praze společně s Jáchymem Ondřejem Šlikem, dříve držitelem konfiskovaného panství Svijany). Albrecht z Valdštejna jako kníže a vévoda z Frýdlantu postoupil v roce 1624 Mnichovo Hradiště nejprve lénem a pak do dědičného držení Maxmiliánovi z Valdštejna. Mnichovo Hradiště zůstalo majetkem Maxmiliána z Valdštejna i po té, co byl Albrecht z Valdštejna v roce 1634 v Chebu zavražděn. Následné konfiskace valdštejnských statků se Mnichova Hradiště nedotkly a Maxmiliánovi potomci jej drželi až do roku 1945. Svijanské panství v roce 1820 získal Charles Alain kníže z Rohan, princ z Guéméné, vévoda z Montbazon a Bouillon (1764 – 1836). Rohanové, příslušníci nejvyšší francouzské aristokracie a příbuzní několika evropských panovnických rodů včetně rakouského císaře, měli hlavní sídlo na zámku Sychrov. Vrchností byli ve Svijanech a také v e Čtveříně a Doubí až do roku 1850, kdy dosavadní patrimoniální správa byla nahrazena správou státní zřízení okresních soudů a okresních, městských a obecních úřadů. Velkostatek drželi Rohanové až do roku 1945.

Prostřednictvím knížat z Rohanu, kteří se stali vlastníky jak Českého Dubu, tak Svijan (vedle celé řady dalších statků a panství) byly obě místní části dnešní obce příslušné k alodiálnímu

panství Svijany se statky Malý Rohozec a Jílové. Ve struktuře panství patřily Čtveřín i Doubí ke statku Jílové (u Hodkovic nad Mohelkou). V roce 1834 bylo ve Čtveříně 30 domů s 217 obyvateli, z toho 2 domy se 14 obyvateli patřily k panství Český Dub. Krom uvedených 2 domů a 14 obyvatel byla celá ves přifařena do Přepěř. Ve stejném roce bylo v Doubí 21 domů se 136 obyvateli a ves byla také přifařena do Přepěř (Sommer, Johann Gottfried: Das Königreich Böhmen. Zweiter Band. Bunzlauer Kreis. Prag 1/834, s. 217 – „Dauby“, s. 224 – „Stveřín“).

Zleva erb pánů z Vartenberka, erb hrabat z Valdštejna (1621)
(kresba Jiří Louda)

O ERBU PÁNŮ Z VARTENBERKA, Z VALDŠTEJNA A HRABAT Z VALDŠTEJN-VARTENBERKA

Podoba erbu, kterou užívali původní vladykové ze Čtveřína, není uváděna žádným heraldickým kompendiem a ani soupisy rodových pečetí. Erb vladyků ze Čtveřína znám není a v žádném případě se neshodoval s erbem Čúchů ze Zásady, jak se možná někteří domnívají.

Nejstarší podoby erbů Markvarticů, jak František Palacký nazval potomky nejstaršího známého předka komorníka Markvarta, připomínaného v roce 1159, se zachovaly na pečetích. Pečetním obrazem a později i štítovým znamením byl krácející lev, či také lvíce, jak je někdy zcela nepřesně označován lev stojící na všech čtyřech nohách. Nejstarší pečeti pocházejí z roku 1237 a patřily synům Markvarta z Března Havlovi z Lemberka a Jaroslavovi z Hruštic. Až do konce 13. století se setkáváme se lvem na pečetích Beneše purkrabího na Budyšíně (1245), Jaroslava z Lemberka (1281 - 1283), Zdislava z Lemberka (1283 - 1284), Jana z Michalovic (1281 - 1284), Beneše z Vartenberka (1283), stejně jako jeho otce Markvarta z Vartenberka. O barevnosti „markvartického“ erbu existuje zpráva v epické básni Heinricha z Freibergu oslavující Jana

z Michalovic a jeho cestu do Francie v roce 1281. Pole štítu bylo „potaženo novými červenými kuními krčky..., na něm z bílého hermelínu vykrojená lvice...“.

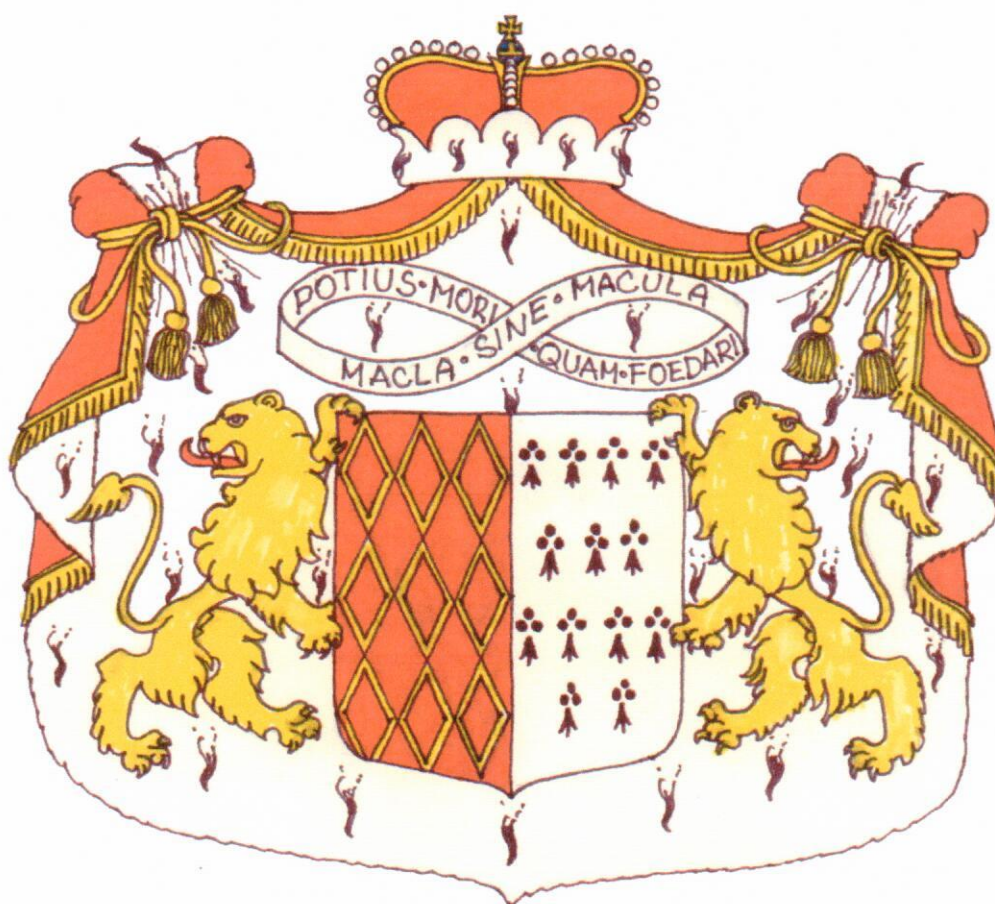
K markvartickému rozrodu patřili krom pánů z Michalovic také páni z Vartenberka a páni z Valdštejna. Vartenberkové na počátku 14. století opustili znamení kráčejiho lva a začali užívat jednoduchého zlato-černě polceného štítu. Klenotem byla složená orlí křídla – spodní zlaté, vrchní černé, poseté zlatými srdíčky. Někteří příslušníci rodové větve sídlící na Děčíně a později jen senior rodu používali specifického klenotu loďky s veslující pannou. Na konci 15. století začal být vartenberský štít obtáčen zeleným drakem. Toto doplnění štítu bylo znamením uherského Dračího řádu, který založil na konci 14. století uherský a později český král a císař Zikmund Lucemburský. Prvním z Vartenberků, který začal obtáčet svůj štít drakem, byl Zikmund Děčínský z Vartenberka (+ 1518). Rodové tradice hovoří o tom, že prvním nositelem Dračího řádu byl Čeněk z Vartenberka (+1425), kdysi nejvyšší purkrabí Království českého v době vzplanutí husitské revoluce. Držení řádu Čeněkem nelze doložit nezvratnými důkazy.

Erb hrabat z Valdštejn-Vartenberku
(kresba Petr Tybitancl)

Valdštejnové měli s Vartenberky společné předky a jejich původním erbem byl modrý lev na zlatém štítě. Později na konci 15. století začali užívat znaku se čtyřmi lvy – ve štítu čtvrceném zlato-modře přivrácení lvi opačných tinktur. Čili v prvním a čtvrtém zlatém poli byl původní rodový modrý lev a ve druhém a třetím modrém poli lev zlatý. Když byl Adam z Valdštejna (+ 1655) povýšen 20. 9. 1621 do hraběcího stavu, byl mu polepšen rodový erb o střední stříbrný oválný štítek ohraničený zeleným vavřínovým (routovým) věnečkem, ve kterém je černý orl se zlatou iniciálou FII na prsou a držící v pařátech kotvu a palmovou ratolest. Ohraničení středního štítku vavřínovým věnečkem bylo také stylizováno do podoby zelené, do kruhu stočené tzv. routové koruny – ta byla vlastně rozvinutou korunní obroučkou osazenou routami a v barvě zelené. Císařovna Marie Terezie privilegiem z 16. 8. 1758 povolila Vincenci hr. z Valdštejna na Mnichově Hradišti a Františku Josefovi hr. z Valdštejna na Duchcově užívat titul pán z Vartenberka a polepšila jim rodový erb přidáním dvou vartenberských oválných zlato-černě polcených štítků, obtočených zeleným drakem. Lvi ve štítu byli opatřeni korunami a dvěma ocase a štít sám byl nesen modrým a zlatým korunovaným dvouocasým lvem.

Erb knížat z Rohanu podle privilegia z roku 1808
(kresba Stanislav Kasík)

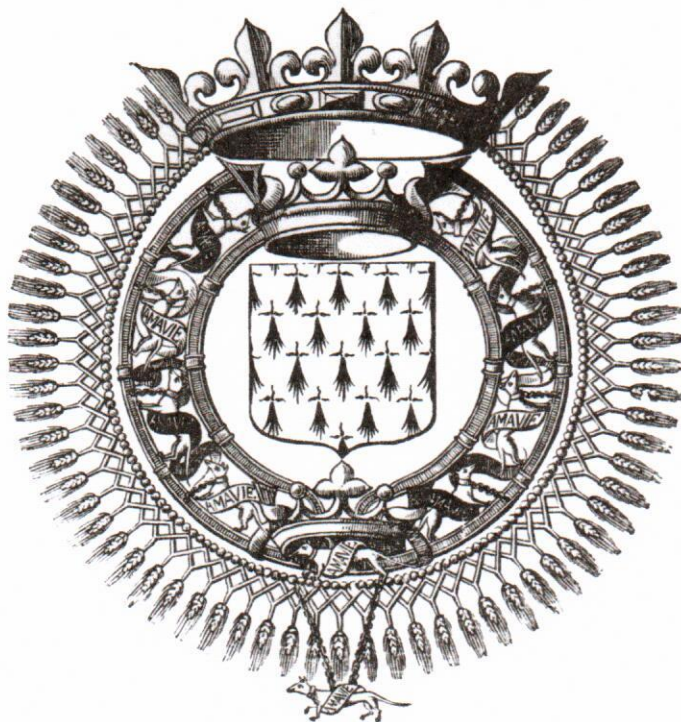
O ERBU KNÍŽAT Z ROHANU

Rohanové pocházeli z Francie a patřili k nejvýše postaveným šlechtickým rodům království. Jejich historická rodová sídla jsou v Bretani a původem jsou ze středověkých vévodů bretaňských. Do Rakouska emigrovali po vypuknutí Velké francouzské revoluce. U císařského dvora ve Vídni se o azyl ucházel Henri Louis Maria de Rohan, princ de Guémené a vévoda de Montbazon (1745 – 1809), bývalý nejvyšší komoří francouzského krále a manžel vychovatelky

královských dětí Victorie Armande Josephine, roz. de Rohan, princezny de Soubisé (1743 – 1807), která Francii neopustila a složila občanskou přísahu Francouzské republiky (vykládá se to jako mezi manželi domluvené záměrné konání). S knížetem Henrim přišli i jeho tři synové Charles Alain Gabriel (1764 – 1836), Victor Louis Mériadec (1766 – 1846) a Jules Armand Louis (1768 – 1836). Henri kníže Rohan, jako příbuzný císaře Františka II. (Rohanové byli ve velmi blízkých rodinných vztazích k vévodům lotrinským, stejně jako potomci Marie Terezie Habsburské a Františka Štěpána Lotrinského, k nimž patřil i císař František II.), obdržel český inkolát a indigenát, který mu umožnil usadit se v Českém království a nakupovat zde statky. Zároveň mu byl uznán jeho knížecí titul. Všichni tři synové aktivně bojovali proti Francouzské republice a proti Napoleonovi již před příchodem jejich otce do Rakouska. Pak vstoupili do rakouské armády a dosáhly v ní vysokých generálských hodností. Žádný z uvedených bratrů neměl mužské potomky. Jejich sestra Marie Louise Josephine (1765 – 1839) se vdala za bratrance Charlese Louise Gasparda prince de Rohan-Rochefort-Montauban (1765 – 1843) a měla dva syny - Camilla a Benjamina. Oba se svolením císaře adoptoval nejmladší z bratrů jejich matky. Dědicem statků a titulů se stal starší Camille (1800 – 1892), ale ten zůstal bez potomků. Mladší Benjamin (1804 – 1843) zajistil pokračování rodu pěti syny. Nejstarší Arthur Charles (1826 – 1885) byl otcem knížete Alaina (1853 – 1914), který po prastrýci Camillovi dědil. Čtvrtý z Benjaminových synů Louis Antoin založil větev sídlící na jihočeském Choustníku. Zámek Sychrov a příslušný velkostatek, včetně pražského paláce, vlastnili Rohanové až do roku 1945.

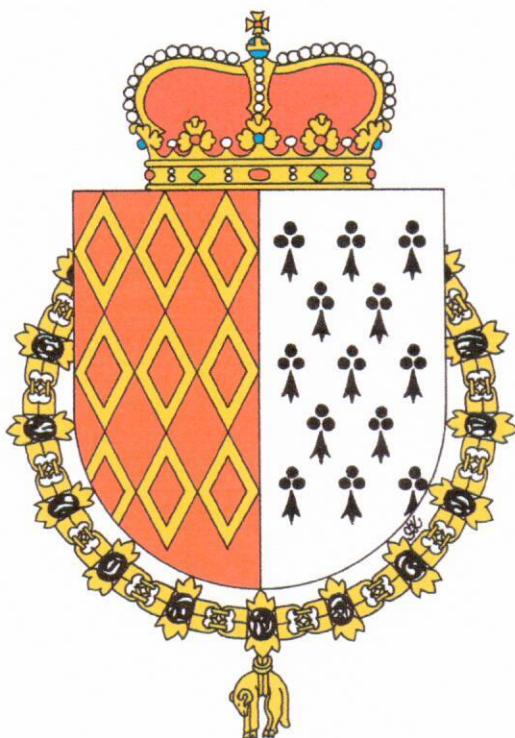
Základním erbem rodu de Rohan se stal červený štít, v němž je položeno devět zlatých prázdných (proražených) rout (fr. "macle"; něm. "durchgebrochene Raute"), v postavení 3, 3, 3. Henri de Rohan, kníže de Guéméné a vévoda de Montbazou (1765 - 1809), obdržel diplomem císaře Františka I., daným ve Vídni 19. srpna 1808, inkolát pro země České koruny. Téhož roku 27. listopadu byl dalším diplomem přiznán Henrimu de Rohan a jeho dědicům knížecí titul, potvrzen znak a udělen predikát "Vysokorodý" („*Hochgeboren*“).

Erb vévodů z Bretaně
s kolanami Řádu hermelínu a Řádu žitných klasů

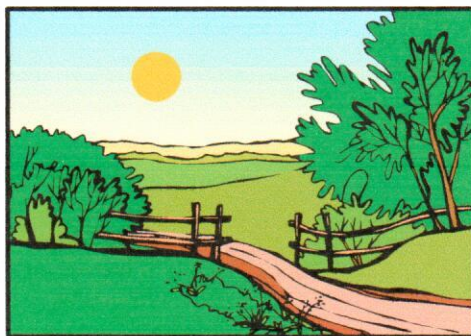
Text privilegia je psán v jazyce německém. Z diplomu vyplývá, že Rohanům nebyl udělen knížecí titul "v Českém království a v naší monarchii" ve smyslu povýšení. Na základě císařovi přízně, který uznal Rohany "za pravá a skutečná knížata podle rodu a původu", jim byl knížecí stav a titul potvrzen. Udělený znak je popsán: "dole kulatý a zašpičatělý, na dél dělený štít, v jehož pravé červené polovině je devět zlatých, proražených a pod sebou řazených rout; v levé stříbrné polovině třináct hermelínových ocásků. Štít drží ve svých prackách dva odvrácení přirození lvi. Nad štítem vznášející se páska, s černými tiskacími písmeny napsaným heslem MACLA SINE MACULA, POTIUS MORI QUAM FOEDARI (Routa – zde ve smyslu erb - bez poskvrny – Raději zemřít, než se podrobit). Celý znak leží na červeném, zlatě lemovaném a hermelínem vyloženém plášti, který je přikryt knížecím kloboukem". Shodný znak byl v roce 1830 potvrzen i adoptovaným Camillovi a Benjaminovi Rohanům.

Erb Camille knížete z Rohan, rytíře Řádu zlatého rouna
(kresba Stanislav Kasík)

Ve výzdobě sychrovského zámku je vedle zlatých rout v červeném poli, mnohokrát užít hermelín jako heraldická figura z rohanského rodového erbu. Vedle toho je užita i podoba skutečného hranostaje v jeho zimní kožešině. Hranostaj se stal rodovou erbovní figurou a je rohanským dědictvím po vévodech z Bretagne. V rodové heraldické tradici sehrává hranostaj významnou roli. Původně prý Rohanové užívali shodného znaku s vévody bretaňskými, tedy štít pokrytý hermelínem, ale nepochybně doplněný nějakým znamením rozdílů (brisurou). Výměnu bílého hermelínu za červený štít se zlatými routami vysvětlil Jean II. vikomt de Rohan tak, že Rohanové se původního znaku vzdali po té, co "jednoho dne božským a zázračným způsobem" byli nalezeni na hrobě sv. Mériadeca přitisknutí hranostajové, svlečení z kůží a změněni v routy ("macles"). Sv. Mériadec vystupuje v legendách jako syn krále Conana Bretaňského. Moderní historiografie dokázala, že Conan neexistoval a sv. Mériadec byl vytvořen pro větší slávu Rohanů. Hranostaj jako erbovní zvíře vévodů bretaňských byl také součástí jejich rytířského řádu Hermelínu a Řádu žitných klasů. A to jako klenot v podobě hranostaje s obojkem (obvykle modrým a zlatě lemovaným) a heslem „A MA VIE“ (Mému životu).

O JMÉNU

O významu místního jména Čtveřín je jazykovědci činěn následující výklad. Jméno Čtveřín vzniklo přivlastňující příponou -ín z osobního jména Čtvera a znamenalo Čtverův – tedy dvůr (Profous, I. 1947, s. 358).

Místní jméno má výklad jednoduchý tím, že je odvozeno od dubu. Apelativum „doubí“ znamenalo „dubový les“ (Profous, I., 1947, s. 438).

NÁVRHY ZNAKU

- **Znak č. 1** – Ve stříbrném štítě, pod červenou hlavou se stříbrným běžícím hranostajem s modrým a zlatě lemovaným obojkem, zlato-černě polcený kruhový štít obtočený zeleným drakem s ocasem omotaným okolo krku a s červenou zbrojí.

Hranostaj v hlavě štítu odkazuje na knížata z Rohanu, kteří patřili k velice významným vlastníkům Čtveřína i Doubí. Štítek obtočený drakem odkazuje na pány z Vartenberka, kteří vlastnili obec v době předbělohorské. Vartenberský štítek obtočený drakem je součástí erbu hrabat z Valdštejn-Vartenberku, jejichž předkové vlastnili obě části obce.

- **Znak č. 2** – Ve zlatém štítu modrý lev s červenou zbrojí, obtočený do kruhu stočenou zelenou routovou korunou, pod tím vztyčená zelená dubová větvička s dvěma odkloněnými listy a čtyřmi (2, 2) červenými žaludy v zelených miskách.

Zelená routová koruna a lev v ní odkazuje na pány z Valdštejna, resp. na jejich hraběcí erb ze začátku 17. století. S historií obce jsou Valdštejnové spojeny od poloviny 15. století, přes éru

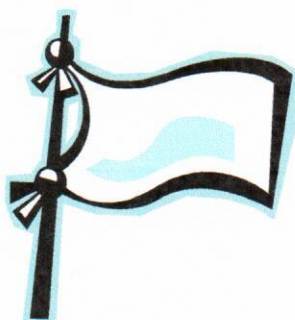
Albrechta z Valdštejna až do roku 1820, resp. 1838. Dubová větvička ukazuje na místní část Doubí. Ve čtyřech žaludech je „zakódováno“ jméno obce.

- **Znak č. 3** – Zlato-modře polcený štít. V každém z polí přivrácený lev opačných tinktur s červenou zbrojí. Pod nimi svěšená zelená dubová větvička s dvěma odkloněnými listy a čtyřmi (2, 2) červenými žaludy v zelených miskách.

Polcený štít symbolizuje, že obec je tvořena dvěma místními částmi. Lvi jsou z erbu pánů z Valdštejna, dominantních historických vlastníků obce. Dubová větvička ukazuje na místní část Doubí. Ve čtyřech žaludech je „zakódováno“ jméno obce.

- **Znak č. 4** – V zeleném štítě nad zlatou patou s položeným dubovým listem a červeným žaludem v zelené misce, zlatý lev s červenou zbrojí a červeným šátkem uvázaným okolo krku, z něhož vzadu vynikají tři konce, červený se zlatou položenou routou, mezi dvěma hermelínovými. Lev drží levou tlapou zlatou žerď zlato-modře čtvrceného praporece s dvěma ocasy, modrým a zlatým.

Zelený štít je barvou hor, lesů, venkova, přírody a zemědělství – s těmito fenomény se lze ve Čtveříně i v Doubí setkat. Lev je inspirován štítonošem rohanského erbu, na nějž odkazuje i zakončení šátku v jeho zátylku. Praporec, který lev drží, ukazuje na shodně čtvrcený štít rodového erbu Valdštejnů. Dubový list se žaludem symbolizuje místní část Doubí.

NÁVRHY VLAJKY

Vlajky měst a obcí se podle nepsaného pravidla odvozují od znaku. Barva štítu a hlavní figury je obvykle kombinována na list vlajky v podélných pruzích stejné šířky. Problémem návrhu nové vlajky je nesnadnost nacházení nepoužitých variant, protože kombinace dvou, tří i čtyř podélných pruhů v barvách modré, červené, bílé, žluté a zelené jsou v podstatě vyčerpány.

Úskalím návrhů obecních vlajek je také skutečnost, že dosud není k dispozici všeobecně přístupné kompendium vlajek existujících. Stejně tak jako znak, měla by i vlajka mít takovou podobu, aby její zaměnitelnost s jinými byla vyloučena.

Ke každému z předkládaných návrhů obecního znaku je přiložen návrh vlajky. Jejich podoba vychází z podoby a barevnosti znaku a znakových figur. Snahou bylo přenést i na vlajku informace obsažené ve znaku a zachovat do určité míry jeho schopnost ikonografické výpovědi. Vexilologická terminologie popisující vlajky je odlišná od heraldické a proto existují rozdíly v pojmenování a popisování téže figury, či téhož jevu.

Velikost vlajky je dána poměrem šířky listu k jeho délce 2 : 3.

- **Vlajka č. 1/1** – List tvoří žluto-černě polcený žerďový pruh, široký pětinu délky listu a

dva vodorovné pruhy, červený a bílý.

Žlutý a černý pruh mají oporu ve štítku obtočeném drakem. Červený pruh se shoduje s hlavou štítu a bílý je odvozen od stříbrného štítu.

- **Vlajka č. 1/2** – List tvoří dva vodorovné pruhy, červený a bílý, v poměru 3 : 5. V červeném pruhu bílý běžící hranostaj s modrým a zlatě lemovaným obojkem. V bílém pruhu, žluto-černě polcený kruhový štít obtočený zeleným drakem s ocasem omotaným okolo krku a s červenou zbrojí.

Vlajka opakuje podobu znaku.

- **Vlajka č. 2/1** – Žlutý list s modrým vodorovným pruhem, vycházejícím z prostředních dvou osmin vlajícího okraje do první čtvrtiny délky listu a dvěma zelenými vodorovnými pruhy vycházejícímu z druhé a sedmé osminy vlajícího okraje do první dvanáctiny délky listu, jejichž žerďové konce spojuje stejně široký zelený svislý pruh.

Žlutý list je odvozen od barvy štítu, modrý pruh má oporu v modrém lvu a zelené pruhy v zelené koruně a dubové větvičce. Zelené pruhy a žlutý list vymezený modrým pruhem vytvářejí představu velkého písmene „C“, které je možné vnímat jako počáteční písmeno názvu obce.

- **Vlajka č. 2/2** – List tvoří tři svislé pruhy, žlutý mezi modrými, v poměru 1 : 4 : 1. Ve žlutém pruhu modrý lev s červenou zbrojí, obtočený do kruhu stočenou zelenou routovou korunou, pod tím vztyčená zelená dubová větvička s dvěma odkloněnými listy a čtyřmi (2, 2) červenými žaludy v zelených miskách.

Prostřední pruh opakuje podobu znaku. Modré pruhy mají oporu v barvě lva.

- **Vlajka č. 2/3** – List tvoří dva svislé pruhy, žlutý a zelený. Ve žlutém pruhu modrý lev s červenou zbrojí, obtočený do kruhu stočenou zelenou routovou korunou, pod tím vztyčená zelená dubová větvička s dvěma odkloněnými listy a čtyřmi (2, 2) červenými žaludy v zelených miskách.

Žerďový pruh opakuje podobu znaku. Zelený pruh má oporu v barvě koruny a dubové větvičky.

- **Vlajka č. 3/1** – Žluto-modře čtvrcený list.

Vlajka opakuje tinktury polí a lvů ze znaku.

- **Vlajka č. 3/2** – List tvoří čtyři svislé pruhy, střídavě modrý a žlutý, v poměru 1 : 2 : 2 : 1. V každém ze středních pruhů přivrácený lev opačných barev s červenou zbrojí. Pod nimi svěšená zelená dubová větvička s dvěma odkloněnými listy a čtyřmi (2, 2) červenými žaludy v zelených miskách.

Prostřední pruhy opakují podobu znaku, krajní pruhy jsou odvozeny od tinktur polí znaku.

- **Vlajka č. 4/1** – List tvoří dva vodorovné pruhy, zelený a žlutý, v poměru 4 : 1 a žluto-modře čtvrcené karé.

Karé se shoduje s praporcem držným lvem. Zelený pruh má barvu štítu a žlutý je odvozen od paty štítu.

- **Vlajka č. 4/2** – List tvoří dva vodorovné pruhy, zelený a žlutý, v poměru 3 : 1. V zeleném pruhu žlutý lev s červenou zbrojí a červeným šátkem uvázaným okolo krku, z něhož vzadu vynikají tři konce, červený se žlutou položenou routou, mezi dvěma hermelínovými. Lev drží levou tlapou žlutou žerď žluto-modře čtvrceného praporce s dvěma ocasy, modrým a žlutým. Ve žlutém pruhu k žerďovému okraji položený dubový list a červeným žaludem v zelené misce.

Vlajka opakuje podobu znaku.

Všechny návrhy znaků i vlajek jsou tvořeny na základně příslušných oborových pravidel, zásad a usancí. Volba kteréhokoliv z nich je volbou dobrou.

Přeji Vám při Vašem rozhodování šťastné okolnosti.

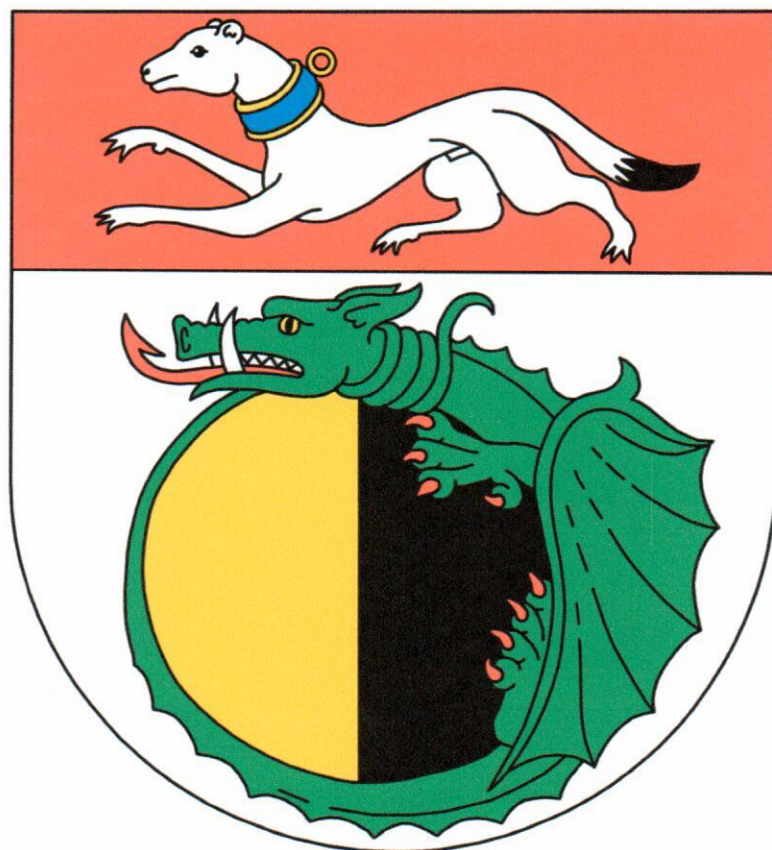

Stanislav Kasík

Roudnice nad Labem, 19. dubna 2015

Stanislav KASÍK
Heraldická kancelář "Dauphin"
U Hrádků 1995, 413 01 Roudnice n.L.
IČ 491 07 019, DIČ CZ491218221

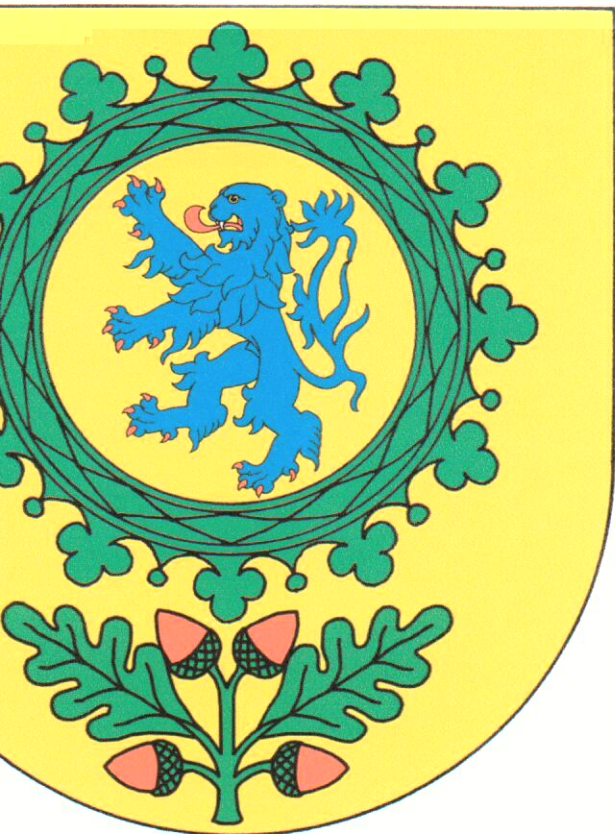

ČTVERÍN
Návrh znaku č. 1

Stanislav Kank

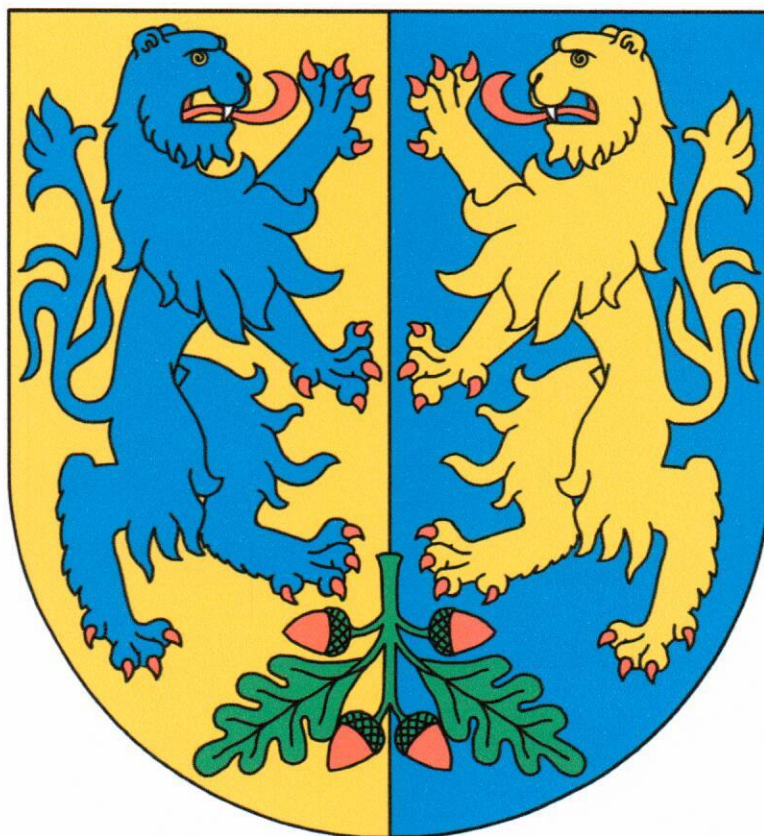

Stanislav Kariš

ČTVERÍN
Návrh znaku č.2

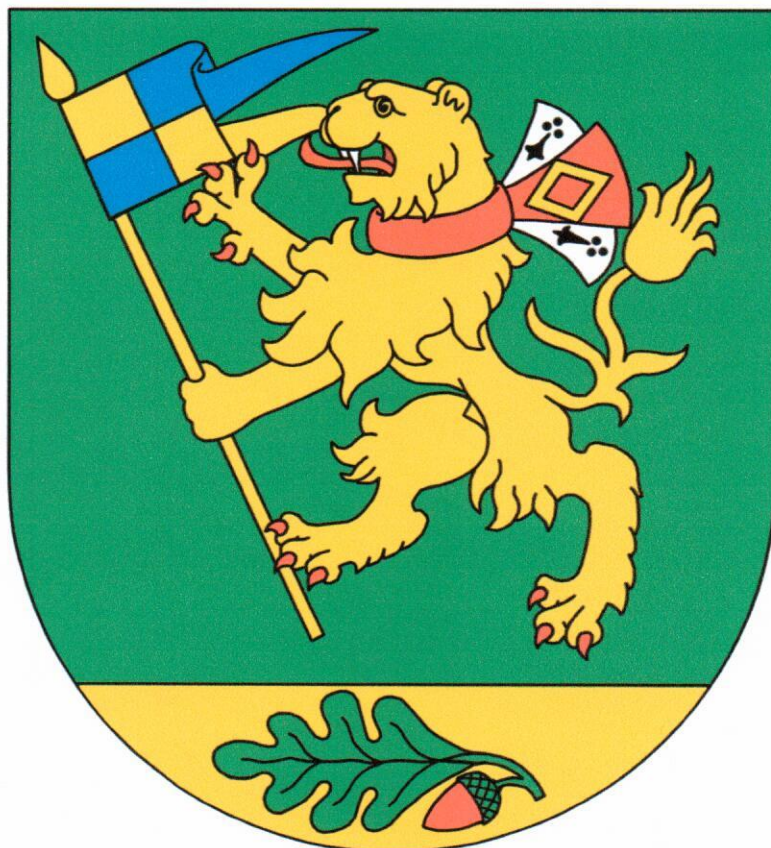

ČTVEŘÍN
Návrh znaku č.3

Stanislav Kariš

ČTVEŘÍN
Návrh znaku č.4

Stanislav Katilka